

РОЗДІЛ VII. ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ

УДК 378

DOI <https://doi.org/10.26661/2786-5622-2025-1-17>

ТЕСТУВАННЯ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В УМОВАХ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНТЕНСИВНОГО КУРСУ НАВЧАННЯ: АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ

Журавльова Н. В.

*старший викладач кафедри авіаційної англійської мови
Харківський національний університет Повітряних Сил
імені Івана Кожедуба
вул. Сумська, 77/79, Харків, Україна
orcid.org/0009-0005-0173-5126
nadya784@ukr.net*

Тодорова К. Л.

*викладач кафедри авіаційної англійської мови
Харківський національний університет Повітряних Сил
імені Івана Кожедуба
вул. Сумська, 77/79, Харків, Україна
orcid.org/0009-0001-5116-043X
ksbkolosova@gmail.com*

Ключові слова:

*іншомовна комунікативна
компетентність, мовна
підготовка, авіаційна
англійська, стандартизоване
тестування, НАТО STANAG
6001.*

Стаття присвячена дослідженню ефективності інтенсивного курсу з іноземної мови для майбутніх фахівців авіаційної галузі в контексті забезпечення взаємосумісності підрозділів Збройних Сил України з підрозділами держав-членів НАТО. З огляду на важливість володіння англійською мовою у військовій сфері було проведено аналіз рівня сформованості іншомовної комунікативної компетентності курсантів льотного факультету Харківського Національного університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба. У рамках дослідження використано стандартизоване тестування за методикою НАТО STANAG 6001, яке охоплює чотири основні види мовленнєвої діяльності: аудіювання, говоріння, читання та письмо. Тестування проводилося у два етапи: вхідне тестування перед початком навчання та вихідне тестування після завершення інтенсивного курсу. Результати дослідження демонструють значний прогрес у рівні мовної компетентності курсантів. Порівняльний аналіз вхідного та вихідного тестування показав, що жоден учасник не залишився на початкових рівнях (СМР 0 та СМР 0+), а значна частина курсантів досягла рівня СМР 2, що є необхідним для професійного використання мови у військовій та авіаційній сферах.

Аналіз останніх досліджень у сфері військової педагогіки та методики викладання іноземних мов підтвердив, що інтенсивні мовні курси є дієвим інструментом підвищення рівня мовленнєвої компетентності військових фахівців. Визначено ключові фактори успішності навчання: інтенсивне занурення у мовне середовище, адаптивний підхід до викладання, використання автентичних матеріалів та стандартизоване оцінювання. Результати дослідження підтверджують доцільність подальшого впровадження інтенсивних курсів у систему підготовки військових

фахівців. Вони можуть бути використані для розробки методичних рекомендацій та вдосконалення навчальних програм у військових навчальних закладах. Подальші дослідження можуть бути спрямовані на вдосконалення методик викладання, розширення використання технологій дистанційного навчання та інтеграцію сучасних цифрових платформ для самостійного вдосконалення мовних навичок.

ANALYSIS OF ENGLISH LANGUAGE TEST RESULTS IN THE CONTEXT OF AN INTENSIVE TRAINING COURSE ORGANIZATION

Zhuravlova N. V.

*Senior Lecturer at the Aviation English Language Department
Ivan Kozhedub Kharkiv National Air Force University
Sumska str., 77/79, Kharkiv, Ukraine
orcid.org/0009-0005-0173-5126
nadya784@ukr.net*

Todorova K. L.

*Lecturer at the Aviation English Language Department
Ivan Kozhedub Kharkiv National Air Force University
Sumska str., 77/79, Kharkiv, Ukraine
orcid.org/0009-0001-5116-043X
ksbkolosova@gmail.com*

Key words: *foreign language communicative competence, language training, aviation English, standardized testing, NATO STANAG 6001.*

The article is dedicated to studying the effectiveness of an intensive foreign language course for future aviation professionals in the context of ensuring the interoperability of the Armed Forces of Ukraine with the units of NATO member states. Given the importance of English proficiency in the military sphere, an analysis was conducted on the level of foreign language communicative competence among cadets of the flight faculty at Ivan Kozhedub Kharkiv National University of the Air Force. The study utilized standardized testing based on the NATO STANAG 6001 methodology, covering four main types of speech activity: listening, speaking, reading, and writing. The testing was conducted in two stages: an initial test before the start of training and a final test after completing the intensive course.

The study results demonstrate significant progress in cadets' language competence. A comparative analysis of the initial and final tests showed that no participant remained at the beginner levels 0 and 0+, and a significant number of cadets reached level 2, which is required for professional language use in military and aviation fields.

The analysis of recent research in military pedagogy and foreign language teaching methodology confirmed that intensive language courses are an effective tool for improving military specialists' speech competence. Key success factors in training were identified: intensive immersion in the language environment, an adaptive teaching approach, the use of authentic materials, and standardized assessment. The study results confirm the feasibility of further implementing intensive courses in military specialist training programs. They can be used to develop methodological recommendations and improve educational programs in military institutions. Further research may focus on refining teaching methodologies, expanding the use of distance learning technologies, and integrating modern digital platforms for independent language skills development.

Постановка проблеми. З огляду на приєднання України до Програми НАТО з розширених можливостей виникає необхідність забезпечення належної взаємосумісності підрозділів Збройних Сил України із підрозділами держав-членів НАТО та потреба щодо підвищення ефективності функціонування сталої системи мовної підготовки у Збройних Силах України, спрямованої на забезпечення належного рівня володіння іноземною мовою особовим складом. Особливо важливого значення набуває опанування особовим складом англійської мови, що є одним з чинників досягнення взаємосумісності з НАТО [4].

З метою реалізації даного завдання на базі льотного факультету Харківського Національного університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба була апробована педагогічна технологія формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців авіаційної галузі шляхом впровадження в педагогічний процес інтенсивного курсу з іноземної мови, спрямованого на інтенсифікацію мовної підготовки майбутніх фахівців авіаційної галузі. Інтенсивний курс іноземної мови – це навчальний курс, який проводиться за денною формою навчання, з повним відривом тих, хто навчається, від виконання службових обов'язків за місцем служби (роботи) [4]. Програма курсу базується на поетапному зануренні курсантів у мовне середовище з акцентом на фахову авіаційну термінологію та комунікативні навички.

Стаття присвячена аналізу результатів сформованості іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців авіаційної галузі експериментальної групи шляхом тестування за стандартами STANAG 6001, щоб з'ясувати сильні та слабкі сторони стану володіння англійською мовою курсантами і знайти можливі шляхи та тематики для професійного зростання. Особливої актуальності здійснений аналіз набуває у контексті можливого продовження використання педагогічної технології формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців авіаційної галузі шляхом впровадження в педагогічний процес інтенсивного курсу з іноземної мови.

Для оцінки рівня володіння англійською мовою застосовано стандартизоване тестування за методикою НАТО STANAG 6001, яке включає чотири основні види мовленнєвої діяльності: аудіювання, говоріння, читання, письмо. Тестування проводилося у два етапи:

- 1) вхідне тестування перед початком інтенсивного курсу;
- 2) вихідне тестування після завершення програми навчання.

Порівняння даних вхідного та вихідного тестування дозволило оцінити динаміку змін у мовній

компетентності курсантів. До початку навчання значна частина курсантів мала початковий або низький рівень володіння англійською мовою, що ускладнювало їхню комунікацію та роботу з професійними англійськими матеріалами. Однак, після проходження інтенсивного курсу спостерігається суттєве покращення всіх мовних навичок.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Були опрацьовані джерела, що розглядають особливості навчання військових фахівців та організацію освітнього процесу, різні аспекти тестування рівня володіння мовою та оцінювання прогресу студентів. Так, у роботі Замотаєвої Н.В. представлено еволюційні процеси становлення і розвитку військової педагогіки, розкриваються основні поняття, категорії, закономірності, методи, прийоми, технології організації військово-педагогічного процесу з урахуванням вимог сучасної освіти. Велика увага приділена контрольним заходам, які є необхідним елементом зворотного зв'язку в освітньому процесі. Принципи інтенсивного навчання іноземних мов досліджено в роботах Вовк О.І., Деркач А.С., де визначено, що ефективність реалізації освітньо-виховних цілей залежить від продуманого вибору та застосування системи методів, прийомів, форм і засобів навчання, і саме правильне застосування методики інтенсивного навчання дозволяє досягти значних результатів у навчанні, як за обсягом засвоюваного матеріалу, так і за термінами навчання. Дослідження Мачинської Н.І. та Стельмаха С.С. детально аналізують вплив інтерактивних методів навчання на розвиток мовленнєвої компетенції курсантів, зокрема акцентується увага на використанні технологій гейміфікації, ситуативного навчання та ролевих ігор. Важливу роль відіграють дослідження, які демонструють ефективність адаптивного навчання та індивідуалізованого підходу до підготовки військових фахівців у контексті інтенсивного мовного курсу. Особливу увагу у сучасних дослідженнях приділено методам тестування рівня мовної компетентності. Це дає змогу автоматизувати процес оцінювання та забезпечити стандартизацію вимог до тестованих осіб. Що стосується розгляду даної проблеми у військовій педагогіці, то вагомий внесок у її розроблення зробили Є. Афонін, А. Вітченко, М. Корольчук, Є. Мануйлов, М. Нецадим, В. Осьодло, В. Ягупов. Їхні роботи містять детальний аналіз методологічних аспектів професійної мовної підготовки військовослужбовців, а також пропозиції щодо вдосконалення навчальних програм у військових вищих навчальних закладах.

Метою представленого у статті дослідження є аналіз результатів сформованості іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців авіаційної галузі експериментальної групи

шляхом тестування за стандартами STANAG 6001, визначення шляхів забезпечення та підтримки освітнього процесу, підвищення рівня мовленнєвої компетентності.

Виклад основного матеріалу. Інтенсивний курс з іноземної мови складався з 3 модулів: General English, Aviation English, Military Aviation English. Основна мета першого модулю (General English) полягала в актуалізації набутих знань, умінь та навиків з загальної тематики англійської мови, підвищенні рівня мовленнєвих навиків курсантів з основних тем побутового характеру, а також у формуванні мотивації курсантів щодо опанування іноземною мовою на високому рівні. Другий та третій модулі інтенсивного курсу (Aviation English, Military Aviation English) мали професійно орієнтовний характер та полягали в опануванні курсантами темами військового характеру та авіаційною англійською мовою [5].

Мовне тестування проводилось у межах стандартизованих мовленнєвих рівнів (СМР), що відповідають рівням мовленнєвої компетентності за мовним стандартом НАТО STANAG 6001, а саме: СМР 0 (Відсутність практичного вміння); СМР 0+ (Завчений мінімум); СМР 1 (Виживання); СМР 1+ (Виживання +); СМР 2 (Функціональний); СМР 2+ (Функціональний +); СМР 3 (Професійний). Тест складався з чотирьох субтестів за основними видами мовленнєвої діяльності і проводився у такій послідовності: письмо, аудіювання, читання, говоріння.

За результатами вхідного тестування на визначення рівнів мовленнєвої компетенції згідно з загальноприйнятими видами мовленнєвої діяльності: аудіювання, говоріння, читання, письмо, маємо такі показники:

1) аудіювання: на рівні СМР 0 виявлено 14 осіб; СМР 0+ 17 осіб; СМР 1 та СМР 1+ виявлено по 10 осіб по кожному рівню;

2) говоріння: на рівні СМР 0 виявлено 10 осіб; СМР 0+ 16 осіб; СМР 1 маємо 12 осіб; СМР 1+ виявлено 11 осіб та з рівнем СМР 2 маємо 2 особи;

3) читання : на рівні СМР 0 виявлено 7 осіб; СМР 0+ 16 осіб; СМР 1 маємо 13 осіб;

СМР 1+ виявлено 14 осіб та з рівнем СМР 2 маємо 1 особу;

4) письмо : на рівні СМР 0 виявлено 10 осіб; СМР 0+ 16 осіб; СМР 1 маємо 15 осіб; СМР 1+ виявлено 9 осіб та з рівнем СМР 2 маємо 1 особу.

За результатами вихідного тестування на визначення рівнів мовленнєвої компетенції згідно з загальноприйнятими видами мовленнєвої діяльності: аудіювання, говоріння, читання, письмо, маємо такі показники:

1) аудіювання: на рівнях СМР 0 та СМР 0+ виявлено 0 осіб; СМР 1, СМР 1+ та СМР 2 виявлено по 17 осіб по кожному рівню;

2) говоріння: на рівнях СМР 0 та СМР 0+ виявлено 0 осіб; СМР 1 маємо 17 осіб; СМР 1+ виявлено 13 осіб та з рівнем СМР 2 маємо 21 особу;

3) читання : на рівнях СМР 0 та СМР 0+ виявлено 0 осіб; СМР 1 маємо 19 осіб; СМР 1+ виявлено 18 осіб та з рівнем СМР 2 маємо 16 осіб;

4) письмо : на рівнях СМР 0 та СМР 0+ виявлено 0 осіб; СМР 1 маємо 12 осіб; СМР 1+ виявлено 19 осіб та з рівнем СМР 2 маємо 20 осіб.

Порівняльний аналіз результатів вхідного та вихідного тестування з визначення рівнів мовленнєвої компетенції. На основі порівняльного аналізу результатів вхідного та вихідного тестування з визначення рівнів мовленнєвої компетенції за основними видами мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння, читання, письмо) були отримані наступні показники.

Аудіювання:

1) СМР 0: на вхідному тестуванні 27,45% (n=14) учасників мали початковий рівень, проте на вихідному тестуванні жоден учасник не залишився на цьому рівні, що свідчить про значне покращення базових навичок аудіювання;

2) СМР 0+: рівень СМР 0+ на початковому етапі тестування продемонстрували 33,33% (n=17) учасників, проте на вихідному тестуванні цей рівень не було зафіксовано в жодного з учасників, що також вказує на покращення навичок;

3) СМР 1: кількість учасників з рівнем СМР 1 зросла з 19,6% (n=10) до 33,33% (n=17), що

Таблиця 1

Результати вхідного тестування з визначення рівнів мовленнєвої компетенції

Вид мовленнєвої діяльності	Рівень мовленнєвої компетентності за мовним стандартом НАТО STANAG 6001				
	СМР 0	СМР 0+	СМР 1	СМР 1+	СМР 2
Аудіювання	14 (27,45%)	17 (33,33%)	10 (19,6%)	10 (19,6%)	-
Говоріння	10 (19,6%)	16 (31,37%)	12 (23,53%)	11 (21,57%)	2 (3,92%)
Читання	7 (13,73%)	16 (31,37%)	13 (25,49%)	14 (27,45%)	1 (1,96%)
Письмо	10 (19,6%)	16 (31,37%)	15 (29,41%)	9 (17,65%)	1 (1,96%)

Примітка: В дужках вказано відсоток від загальної кількості учасників дослідження.

Таблиця 2

Результати вихідного тестування з визначення рівнів мовленнєвої компетенції

Вид мовленнєвої діяльності	Рівень мовленнєвої компетентності за мовним стандартом НАТО STANAG 6001				
	СМР 0	СМР 0+	СМР 1	СМР 1+	СМР 2
Аудіювання	-	-	17 (33,33%)	17 (33,33%)	17 (33,33%)
Говоріння	-	-	17 (33,33%)	13 (25,49%)	21 (41,18%)
Читання	-	-	19 (37,25%)	18 (35,29%)	16 (31,37%)
Письмо	-	-	12 (23,53%)	19 (37,25%)	20 (39,22%)

Примітка: В дужках вказано відсоток від загальної кількості учасників дослідження.

свідчить про прогрес у формуванні базових навичок;

4) СМР 1+: частка учасників на рівні СМР 1+ збільшилася з 19,6% (n=10) до 33,33% (n=17), що вказує на подальше покращення компетенцій;

5) СМР 2: на вихідному тестуванні 33,33% (n=17) учасників досягли рівня СМР 2, тоді як на вхідному тестуванні жоден учасник не мав такого рівня, що свідчить про значний прогрес у розвитку аудіювання до високого рівня.

Говоріння:

1) СМР 0: кількість учасників на початковому рівні знизилася з 19,6% (n=10) до 0%, що свідчить про покращення навичок говоріння;

2) СМР 0+: відсоток учасників на рівні СМР 0+ знизився з 31,37% (n=16) до 0%, що демонструє суттєве підвищення рівня компетентності;

3) СМР 1: кількість учасників з рівнем СМР 1 зросла з 23,53% (n=12) до 33,33% (n=17), що вказує на прогрес до базового рівня;

4) СМР 1+: незважаючи на незначне збільшення кількості учасників з рівнем СМР 1+ з 21,57% (n=11) до 25,49% (n=13), більше учасників досягли рівня СМР 2;

5) СМР 2: кількість учасників на рівні СМР 2 збільшилася з 3,92% (n=2) до 41,18% (n=21), що свідчить про значне покращення навичок говоріння до високого рівня.

Читання:

1) СМР 0: частка учасників на початковому рівні знизилася з 13,73% (n=7) до 0%, що свідчить про покращення навичок читання;

2) СМР 0+: кількість учасників з рівнем СМР 0+ знизилася з 31,37% (n=16) до 0%, що вказує на зростання рівня компетентності;

3) СМР 1: відсоток учасників з рівнем СМР 1 збільшився з 25,49% (n=13) до 37,25% (n=19), що свідчить про прогрес до базового рівня;

4) СМР 1+: частка учасників на рівні СМР 1+ зросла з 27,45% (n=14) до 35,29% (n=18), що вказує на покращення навичок читання до середнього рівня;

5) СМР 2: відсоток учасників на рівні СМР 2 збільшився з 1,96% (n=1) до 31,37% (n=16), що

демонструє значний прогрес у розвитку навичок читання до високого рівня.

Письмо:

1) СМР 0: кількість учасників на початковому рівні знизилася з 19,6% (n=10) до 0%, що свідчить про покращення навичок письма;

2) СМР 0+: відсоток учасників з рівнем СМР 0+ знизився з 31,37% (n=16) до 0%, що вказує на підвищення рівня компетентності;

3) СМР 1: незважаючи на незначне зниження кількості учасників на рівні СМР 1 з 29,41% (n=15) до 23,53% (n=12), зросла кількість учасників, які досягли рівня СМР 1+ та СМР 2;

4) СМР 1+: частка учасників з рівнем СМР 1+ збільшилася з 17,65% (n=9) до 37,25% (n=19), що вказує на покращення навичок письма до середнього рівня;

5) СМР 2: відсоток учасників на рівні СМР 2 зріс з 1,96% (n=1) до 39,22% (n=20), що демонструє значне покращення навичок письма до високого рівня.

Висновки. Аналіз результатів вхідного та вихідного тестування показав значне покращення рівнів мовленнєвої компетенції учасників у всіх видах мовленнєвої діяльності. Жоден учасник не залишився на початкових рівнях (СМР 0 та СМР 0+), і значна частина учасників досягла високих рівнів (СМР 2). Це свідчить про ефективність навчальної програми та методів, що були використані для підвищення мовленнєвої компетенції. Програма навчання дозволяє суттєво підвищити рівень мовної підготовки курсантів, що є необхідним для їхньої професійної діяльності в контексті міжнародного військового співробітництва. Результати демонструють значне зростання навичок, особливо у навичках аудіювання та говоріння, де найбільше учасників досягли високих рівнів. Читання та письмо також показали позитивну динаміку, з помітним збільшенням кількості учасників на рівнях СМР 1+ та СМР 2.

Таким чином, результати тестування підтверджують успішність реалізованих освітніх заходів і можуть бути основою для подальших досліджень та вдосконалення методик навчання. Подальші

дослідження можуть бути спрямовані на оптимізацію методики викладання, розширення використання інтерактивних технологій, а також впрова-

дження додаткових спеціалізованих тренінгів, що моделюють реальні ситуації професійного спілкування в авіаційній сфері.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вітченко А. О., Осьодло В. І., Салкуцан С. М. Технології навчання у вищій військовій школі: теорія і практика : навч. посіб. Київ : НУОУ, 2016. 250 с.
2. Вовк О. І. Інтенсивне навчання англійської мови : навч. посіб. Черкаси : САН, 2010. 192 с.
3. Деркач А. С. Інтенсивне навчання іноземних мов: базові методи, принципи і моделі. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету*. 2018. № 148. С. 49–53.
4. Дорожня карта вдосконалення мовної підготовки у Збройних силах України. URL: https://www.mil.gov.ua/content/education/doroznya_karta_2021.pdf.
5. Єрстова-Михалусь І.Б. The Results of Implementation of Intensive Foreign Language Course in the Pedagogical Process of Flight Faculty Cadets Language Training. «Новітні технології – для захисту повітряного простору»: зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 2–3 травня 2024 р. Харків, 2024. С. 743–744.
6. Замотаєва Н. В. Військова педагогіка: історія, теорія, практика : навч. посіб. Київ : Альфа Реклама, 2021. 364 с.
7. Мачинська Н.І., Стельмах С.С. Сучасні форми організації навчального процесу у вищій школі: навчально-методичний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2012. 180 с.
8. Ягупов В.В. Теорія і методика військового навчання: монографія. Київ: Тандем, 2000. 380 с.
9. Fulcher G., Davidson F. *Language Testing and Assessment*. Routledge, 2012.

REFERENCES

1. Vitchenko A. O., Osiodlo V. I., Salkutsan S. M. (2016) *Tekhnologhiji navchannja u vyshhij vijsjkovij shkoli: teorija i praktyka* [Technologies of Teaching in Higher Military School: Theory and Practice]. Kyiv: National Defense University of Ukraine named after Ivan Cherniakhovskiy. (in Ukrainian)
2. Vovk O. I. (2010) *Intensyvne navchannja anghlijskoji movy* [Intensive English Language Learning]. Cherkasy: SAN Publishing House. (in Ukrainian)
3. Derkach A. S. (2017) *Intensyvne navchannja inozemnykh mov: bazovi metody, pryncypy i modeli* [Intensive Foreign Language Learning: Basic Methods, Principles, and Models] *Bulletin of Chernihiv National Pedagogical University. Series: Pedagogical Sciences*, no. 148, pp. 49–53.
4. Roadmap for Improving Language Training in the Armed Forces of Ukraine. URL: https://www.mil.gov.ua/content/education/doroznya_karta_2021.pdf
5. Yerastova-Mykhalus I. B. (2024) *The Results of Implementation of Intensive Foreign Language Course in the Pedagogical Process of Flight Faculty Cadets Language Training*. Proceeding of the «Advanced Technologies for Aerospace Protection»: XX International Scientific Conference of Ivan Kozhedub Kharkiv National University of the Air Force (Ukraine, Kharkiv, May 2–3, 2024), Kharkiv: KNUAF, pp. 743–744.
6. Zamotaieva N. V. *Military Pedagogy: History, Theory, Practice: Textbook* / N. V. Zamotaieva. – Kyiv: Alfa Reklama, 2021. – 364 p. ISBN 978-966-288-336-7.
7. Machynska N. I., Stelmakh S. S. (2012) *Suchasni formy orghanizaciji navchaljnogho procesu u vyshhij shkoli* [Modern Forms of Organizing the Educational Process in Higher Education]. Lviv: Lviv State University of Internal Affairs. (in Ukrainian)
8. Yahupov V. V. (2000) *Teorija i metodyka vijsjkovogho navchannja* [Theory and Methodology of Military Training]. Kyiv: Tandem. (in Ukrainian)
9. Fulcher G., Davidson F. *Language Testing and Assessment*. Routledge, 2012.